

ЦИЛЈЕВА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера аа по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франка у злату, на по године 10 франка у злату.
Преплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25. пр.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: С. Рамадановић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕпроглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина
ријешила и да смо Ми потврдили и потврђујемо:

ЗАКОН

О
ТРГОВИНИ

ИЗМЕНЕ

КЊАЖЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ И ЦАРЕВИНЕ ТУРСKE

Његово Краљевско Височанство
Књаз Црне Горе с једне стране и
Његово Величанство Цар Отомана
с друге стране, задахнути жељом
да развију трговинске односе између
двје државе склапањем трговинског
Уговора, наименовали су у ту сврху:

Његово Краљевско Височанство
Књаз Црне Горе, Господина д-ра
Лазара Томановића, Предсједника
Свог Министарског Савјета, Свога
Министра Правде и заступника
Свога Министра Иностранних Дјела;

Његово Величанство Цар Отомана,
Н. Пр. Баки-Беја, Свога
Изванредног Посланика и Опунмоћеног
Министра на Цетињу;
који су, пошто су један другогме
своја пуномоћја саопштили и надали
за уредна, уговорили што слиједи.

Члан 1.

Производи пољопривреде и индустрије
обију држава на земљишту њиховоме
уживаће узајамно повластице народа
највише повлашћеног у колико се то
односи на трговину, на увоз, извоз и
провоз и у опште на царинске таксе.

Члан 2.

Овај Уговор ступа у живот одмах
по измјени ратификација и важиће до
истека једне године, рачунајући од
дана кад га једна или друга од
уговарајућих страна буде отказала.

Члан 3.

Овај Уговор ратификоваће се и
ратификације се измијенили што
прије буде могуће на Цетињу.

За истинитост овога пуномоћја
потписали су овај Уговор и ставили
своје печате.

Састављено на Цетињу у два
примјерка 19. фебруара (4. марта)
1909. године.

(М. П.)

Д-р Л. Томановић с. р.
Баки Беј с. р.

Препоручујемо Нашем Министру
финансија, да овај закон обнародује
и свима Нашим Министрима, да се о
извршењу његовом колико се кога
тиче, старају; властима пак заповиједамо,
да по њему поступају, а свима и свакоме,
да му се покоравају.

Цетиње, 5/18. јуна, 1910 год.

Видио и ставио државни печат,
Чувар државног печата,
Заступник Министра Правде,
Предсједник Министарског Савјета,
Министар Иностранних Дјела,
Д-р Л. Томановић с. р.

Son Altesse Royale le Prince de
Monténégro d'une part et Sa Majesté
l'Empereur des Ottomans d'autre
part, désirant développer les relations
commerciales entre les deux Pays
par la conclusion d'une Convention
de commerce, ont nommé, pour la
négociation de cet acte:

Son Altesse Royale le Prince de
Monténégro, Son Excellence Monsieur
le D-r Lazar Tomanovitch, Son
Président du Conseil des Ministres, Son
Ministre de la Justice, Son Ministre
des Affaires Etrangères ad interim;

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans
Son Excellence Baki Bey, Son
Envoyé Extraordinaire et Ministre
Plénipotentiaire à Cetigne;
lesquels après s'être communiqué
leurs pleins pouvoirs trouvés en due
forme sont convenus de ce qui suit:

Art. I.

Les produits du sol et de l'industrie
de chacun de deux pays jouiront
réciproquement dans le territoire
de l'autre du traitement de la nation
la plus favorisée en matière de commerce
tant pour l'importation, l'exportation,
le transit et en général pour la
quotité des droits de douane.

Art. II.

La présente Convention entrera en
vigueur aussitôt après l'échange des
ratifications et restera exécutoire jusqu'à
l'expiration d'une année à partir
du jour où l'une ou l'autre des deux
parties contractantes l'aura dénoncée.

Art. III.

La présente Convention sera ratifiée
et les ratifications en seront échangées
à Cetigne le plus tôt que faire
se pourra.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires
respectifs ont signé la présente Convention
et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait à Cetigne en double exemplaire
le 19. Fevrier (4. Mars) 1909.

[L. S.]

D-r L. Tomanovitch m. р.
Baki Bey m. р.

НИКОЛА с. р.

Предсједник Министарског Савјета,
Министар Иностранних Дјела,
Заступник Министра Правде,
Д-р Л. Томановић с. р.
Министар Војни, Генерал-ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.
Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.
Министар Унутрашњих Дјела,
Ј. С. Пламенац с. р.
Министар
Просвјете и Црквених Послова,
П. Вучковић, с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра
Правде, Предсједника Нашег
Министарског Савјета и Нашег Министра
Иностранних Дјела, постављамо:

за члана обласног суда у Бару, са
годишњом платом од 1800 П., Милића Радевића,
бив. заступ. школ. надзорника; и
за писара обласног суда у Подгорици,
са годишњом платом од 1000 П., Максима
П. Мандића, бив. судског писара.

Заступник Нашег Министра Правде,
Предсједник Нашег Министарског Савјета
и Наш Министар Иностранних Дјела,
нека изврши овај указ.

Цетиње, 26. јуна 1910. год.

НИКОЛА с. р.

Заступник Министра Правде,
Предсједник Министарског Савјета,
Министар Иностранних Дјела,
Д-р Л. Томановић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих
Дјела постављамо:

за писара Обласне Управе на Цетињу
Филипа М. Вукмировића, писара управе
општине вароши Цетиња, са годишњом
платом од (960) девет стотина и шездесет
перпера.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека
изврши овај указ.

Цетиње, 26. јуна 1910. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Ј. С. Пламенац с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих
Дјела ријешили смо и рјешавамо:
да се Милу П. Вујовићу, писару Обласне
Управе на Цетињу, на основу члана
21. закона о чиновницима грађан. реда,
уважи оставка, коју је поднио на државну
службу.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека
изврши овај указ.

Цетиње, 26. јуна 1910. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Ј. С. Пламенац с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих
Дјела ријешили смо и рјешавамо:
да се Стевану Ђурановићу, писару Мартиновићке
капетаније, на основу члана 21. закона
о чиновницима грађан. реда, уважи
оставка, коју је поднио на државну службу.
Наш Министар Унутрашњих Дјела нека
изврши овај указ.

Цетиње, 25. јуна 1910. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Ј. С. Пламенац с. р.

ИЗМЈЕНА ЧЛАНА 32.

„Привременог правилника за експлоатацију
слободне Барске Луке и њој придодате слободне зоне“.

На основу члана 2. закона од 31
јануара 1909. год., којим се овлашћује
Књажевска Влада да може уредити све,
што је потребно за предавање јавном
саобраћају слободног барског пристаништа
ријешио сам, да се досадашњи
члан 32. „привременог правилника за
експлоатацију слободне Барске Луке и
њој придодате слободне зоне“ измијени,
и да гласи:

Преплата се може поштом
ском упућеном непосредно
администрацији „Гласа Црногорца“
на Цетиње, а коме је наручије,
г. Вељу Рамадановићу, к. п. агенту у Котор.
Дошле се шаљу Уредништву.
Рукописи се не враћају.
Огласи се шаљу администрацији
и поплаћују се: за сваку
ријеч или број од пет цифара
из петит слова по 4 паре
за први пут, а за сваки даљи
пут по 2 паре, из виших слова
сразмјерно више.

„Параброди, ма од куда долазили, који
пристају у барској луци ради вршења
трговачких послова, плаћају од сваке
чисте тоне по регистру 0-40 Перпера.“

Параброди овлашћени, да искључиво
врше пловидбу по Јадранском могу у
мјесто да сваки пут плаћају таксу за
усидрење, платити годишњи абонман,
рачунајући по 14 Перпера на сваку
чисту тону по регистру, и за ту плаћену
абонманску таксу имају истовремено и
право пристајања у уличњском пристаништу.

Под Јадранским морем сматраће се
сва водена просторија, која са западне
стране завршава предгорјем Santa Maria
di Leuca, а са источне стране предгорјем
Clarenza, обухватајући и залив ле-
пантски, острва јонска, луку и канал од
Занта као и све ријеке, које се уливају у
горње воде.“

Број 1812.

Цетиње, 21. јуна 1910. г.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дvorsке и дипломатске вијести

— Њихова Имп. Височанства В.
Књажеви Олег и Игор Константиновићи,
који су се по програму свога
путовања имали задржати овдје
само два дана, отпутоваће с Цетиња
тек сутра. Узрок овом задржању
било је лако нерасположење
Н. И. В. Књаза Олега, који по
свом доласку а по савјету дворског
љекара г. д-ра Б. Перазића није
никако излазио из собе, за које су
га вријеме походили Њихова
Краљевска Височанства Књаз
Господар, Књагиња Милена, Књаз
Нашљедник и Њихова Височанства
Књаз Мирко и Књаз Петар.

Јуче је Њ. Краљ. В. Књаз
Господар био на Ловћену с Н. И.
В. Књазом Игором, који је у
прошли уторник у пратњи царско-
руског војног агента г. пуковника
Потапова, г. секретара посланства
Дјаченка и аташираних му особа
цирно излет и у унутрашњост Црне
Горе и одио до Данилова Града.

Њ. Кр. В. Књаз Господар
подарио је Њиховим Имп. Височанствима
В. Књажевима Олегу и Игору
IV степен Данилова ордена, а
Њиховог гувернера г. пук. Јермолинског
одликовао III. степеном истог
ордена.

— Н. В. Књаз Петар повратио
се у прошлу недјељу у пратњи
г. кап. Б. Врбице из иностранства
на Цетиње.

— Г. Дјаченко, секретар олд. царско-
руског посланства, отпутовао је
у сриједу на одсуство.

Критско питање у италијанском
парламенту

На једно питање посланика Галија
у сједници италијанске камаре
односно Крита, министар иностраних
дјела маркиз Сан Ђулиано дао је
ову значајну изјаву:

„Догађаји на Криту узели су
такав обрт, да би они, ако се
благоразумно не учини што треба,
могли бити од кобнога дјелства по
односе између Турске и Грчке и
довести у опасност мир на Истоку.
Италија прије свега тежи за
тим, да се одржи мир, да се избје-
гне све, што би могло неповољно

утицати на положај на Балканском Полуострву и изазвати заплете, чији се замашај и пошљедице не дају лако предвиђети. Темељни је основ наше политике: одржање status-a quo и цјелокупности отоманске царевине и балканских држава. Стога је правац италијанске спољне политике у критском питању основан прије свега на потреби, да се очувају неповријеђена суверенска права султанова на острву Криту. Италија ради у том погледу потпуно у споразуму са осталим трима силама заштитницама. И оне су, као год и ми и наши савезници, предвиђале као циљ своје политике одржање мира и земљишног status-a quo. Не може се допустити, да Крићани својим држањем доведу у опасност мир, који је највеће благо свију народа. Они морају доћи до убјеђења, да без велике нужде не могу вршити излишна изазивања против Турске, ако желе да избјегну, да силе заштитнице не буду приморане, да ма и са жаљењем предузму мјере, које би довеле догле, да се на Криту заведе режим, који би већини његових становника био мање по вољи но овај садашњи.

„Силе заштитнице су се за сад ограничиле на то, да пошљу свака још по један ратни брод у критске воде.

„Ја држим, да критска влада неће оклијевати, да пусти муслиманске народне посланике, да врше свој позив, не приморавајући их да полажу заклетву, која је очевидно незаконита.

„Држање Грчке у том питању било је до данас строго исправно и ниј давало повода никаквим оправданим тужбама.

„Четири силе заштитнице објавиле су сада једну ноту, која ће, увјеравајући Турску о држању њених суверених права на Криту, свакако допринијети, да се обустави бојкот противу Грка и да Турска енергично настане, да се учини крај узбуђењу, које би могло изазвати неспријатне пошљедице, а које ни у колико нијесу оправдане држањем Грчке“.

Кад је посланик Гали изјавио да није задовољан овим одговором и упоредио рад владин на Криту у неколико са радом у Триполису, министар Сан Ђулиано је поново узео ријеч и рекао:

„Жалим, што је посланик Гали у свом говору учинио једну од познатих алузија на Триполис. Такве су бесцијељне алузије и учиниле, да се у Турској изазове неповјерење према Италији, неповјерење, које је почело да опада тек од неког времена, од како се стекло убјеђење, да Италија жели одржање и цјелокупност отоманске царевине. Министар не допушта, да би држање Италије могло отуђити симпатије Грка; шта више, истина је, да је баш ових дана грчки отправник послова изјавио италијанској влади у име своје и у име грчке владе благодарност на раду Италије, који је она развила била поводом грчко-румунског сукоба у Пиреју.

На крају је министар изјавио, да некадашња политика Пијемонта не може бити и политика уједињене Италије. Тада је Италија била подијељена на 7 држава, а данас не смеје сметати с ума, да је она, пошто је уједињена и позвата, да учествује у концерту великих сила, примила од Европе важан и свечан мандат, да буде елеменат реда и мира“.

Овај говор саслушан је у камари великим одобравањем, а и сва штампа живо га коментарише.

Али-бег Фирдус

Прошле недјеље умро је у Сарајеву, Али-бег Фирдус, један од најугледнијих Босанаца, човек ванредне способности, велик родољуб, вођа муслиманске на-

родне организације, који је знао цио народ Босне и Херцеговине у најкритичнијим моментима на прав пут извести.

Али-бег Фирдус родио се у Лијевну 1862. године. Као младић дуго година је био у Цариграду, гдје је и турски научио. 1895. године буде изабран за предсједника општине у свом родном мјесту, али већ послје пет година морао се из политичких разлога захвалити на том одликовању.

Муслимани у Босни и Херцеговини изгубили су у Фирдусу свога вођу, а православи Срби свога пријатеља. У одлучним часовима, када један вођа треба да има и хвабрости и мудрости, показао је, да је био створен за вођу једног народа. Био је муслиман, али је био пријатељ Босанаца и Херцеговаца. Знао је, да муслимани не могу напредовати без напретка осталих. Као главни услов напредовања сматрао је и он као и Срби, напредак земљораднички. С тога је и усвојио, као и у осталим питањима, стапониште Срба. Вјероисповјест је схватио онако, као што то схватају Срби и никад није дијелио народе Босне и Херцеговине по вјероисповјестима. Озбиљно радио не само за садашњост, него и за будућност. Срби су га јавно цијенили. Кад год је дошло до заједничке акције, име Али-бега Фирдуса било је увијек на првом мјесту. И сад, кад је био именован за првог предсједника босанско-херцеговачког сабора, Срби су с великом радошћу поздравили његово именовање, јер су у њему видјели и великог пријатеља православних Срба.

Пака му земља!

Школски одмори

Ријеч у своје вријеме

По свима напредним државама се јако пази на то, да школска дјеца добију времена да се одморе. Осим других мањих одмора имају ученици један велики одмор, који траје по мјесец-два дана.

Ови одмори нијесу тек случајно заведени, него су одређени свјесно и са озбиљних разлога. Ти су одмори одређени, да се ученици и тјелесно и душевно што боље одморе. Одређени су на то, да се ученици разоноде и тјелесно боље развију, да приликом идуће школске године буду издржљивији и да се послје подужег одмора могу латити тежих послова и теже науке.

Због тога је врло важно, да ученици доба одмора што паметније проведу, да дане одмора употребје искључиво на његовање здравља и да се проведу без великог душевног напрезања.

Стога је врло погрешно и штетно цијеловати ученике, да за вријеме школског одмора врше послове, који су скопчани са душевним радом и са сједињем у затвореној соби.

Са педагошког гледишта је доста штетно ложије ђаке оборити, и упутити их на поправку на почетку школске године. Јер слабији ученици требају још више одмора, да се могу довољно душевно одморити, него бољи ученици, те, ако такви слаби ученици и за вријеме одмора непрестано морају учити, да на јесен положе испит из предмета из којих су пали, онда то није одмор за њих, те је природна ствар, да ће онда кад пређу у виши разред, и онег слабије одговарати. Ученика би требало тако оцијенити, да или прође, или ако није довољно одговорио да може пријећи у виши разред, треба га оборити на нека понавља разред.

Кад би ученици знали, да ће тако бити, многи би се више трудио да преко године учи и не би рачунао — ја ћу за вријеме школског одмора учити и поново полагати.

Позната је ствар, да врло мало ученика падну због тога, што не могу да уче, него због тога, што су лакомислени и лијени. Зато са таким ученицима треба поступати тако као што је горе поменуто.

Стара је истина, да је у здраву тијелу и здрав дух, а то ће рећи, да је здрав човјек много способнији, да издржи душевне напоре. Стога се у новије доба врло јако пази на то, да ученици поред школских предмета, редовно јачају тијело тјелесним вјежбама (гимнастиком) и разним играма.

Није потребно доказивати, како је дуго сједињење у нездравом школском ваздуху врло штетно за здравље ученика. И најздравија дјеца на крају школске године изгубе здраву боју, уз то врло често и тјелесно опадну. Осим тога је лечничким испитивањима утврђено, да до краја школске године многи ученик постаје нервозан, малокрван, многи не може да једе, на ушљед тога нагло опада, па богме многи ушљед тога лакше подлегне и туберкулози, која је међу ученицима, па жалост, јако распрострањена. Из свију горе наведених разлога треба и родитељима и ученици да пазе на ова правила:

1. Кад је вријеме школском одмору, нека се ученици клоне сваког напорнијег душевног рада.

2. Ученици нека се баве што више на здравом ваздуху, по зеленилу и на води.

3. Школски одмор је одређен за одмарање и јачање тијела, стога нека ученици умјерено живе. Нека се чувају неспавања и свију штетних навика.

4. Ученици и за вријеме школско и за вријеме одмора нека раније лежу, а раније и нека устану, јер је спавање до поноћи најпогодније за одмарање, а бављење на јутрњем ваздуху најздравије.

5. Купање, пливање, играње на здравом ваздуху, нарочито у зеленилу, јесте прави мелем за тијело и за живце.

6. Ученици нека употребје школски одмор на путовање и на разне излете. У том погледу ваља да им служе као узорци Нјемци, Французи и Енглези, који тако рећи сваки дан одмора употребје на то, да камо год оду. Тесвоје излете чине већином пјешине.

7. За вријеме школског одмора нека ученици слабијег здравља настоје да своје здравље поправе. Ако је крај у ком живе нездрав, нека оду камо год у здравији крај, како би своје здравље што боље поправили.

8. Они ученици, који су врло слаби, па им се здравље ни за вријеме школског одмора не побољша, нека за час прекину школовање и нека се дуже времена лиече и његују. На тај начин ће се лако спасти од теже болести, па често и од смрти. Осим тога ће и успјех таквих ученика у наукама бити бољи и сигурнији.

Ово су у главном најважнија правила, којих треба да се ученици придржавају, па ће се повом, и тјелесном и душевном снагом вратити на науке. Држећи се ових упуштава, неће се моћи ученик, па почетку школске године вратити у школу исто онако блијед и слаб, као што је отишао на велики школски одмор.

Ово је у интересу и ученика и родитеља, па и читавог нашег народа.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

† **Иван Трски.** У Загребу је прошле недјеље у 91. години свог вијека преминуо пошљедњи Илирац, Нестор хрватских књижевника **Иван витез Трски**. Покојник је био почасни предсједник Друштва хрватских књижевника и члан Југославенске Академије у Загребу. Радио је у трима перијодама хрватске књижевности. Кад је Људевит Гај основао своје *Новине Хрватске и Даницу*, млади Трски је често долазио у редакцију, те се, на тај начин, упознао и са људима окупљеним око тих листова и једно — с идејама тога покрета. Одушевљен идејама Гајевим, он је почео пјевати пригодне пјесме, од којих је многе посветио самоме Људевиту Гају. Од 1837. године он је постао стални сарадник *Данице*, и отада и почиње, у главном, његов плодни рад на поезији. Сијевао је силне лирске пјесме, које су године 1862. и 1865. изашле скупљене у збирци с насловом „*Krjեսnice*“, а 1881.—2. је поново издао скупљене своје пјесме. У пјесмама му претеже патриотско-патриотички дух. Од епских му пјесама ваља истаћи јуначки еп у четири пјевања с насловом „*Nikola Zrinjski ili Sigetsko junačvanje*“, сијевао године 1866. о тристагодишњици сигетског јунака грофа Николе Зринског. Трски је превео Краљоворски Рукопис, Шилерову „*Пјесму о звону*“, Пушкинова „Евгенија Онегина“, Шекспирова „*Отела*“, Грилпарцерову драму „*Des Meeres und Liebe Wellen*“, Халмову драму „*Der Sohn der Wildniss*“. У својим млађим годинама посетио је Трски Далмацију и Црну Гору, гдје се упознао и спријатељио са Петрановићем, Казначићем и Владиком Радом, који су имали на њ знатна утицаја.

И збиља Трски је, као готово ниједан хрватски књижевник, био у погледу језика и народног духа најближи српским писцима и песницима. Публиковао је много списа из живота Срба и Хрвата, многе су његове пјесме стављене у ноте са прилагодним мелодијама, те се и данас пјевају по српско-хрватским крајевима, нарочито на Приморју. — Лани је у потпуном тјелесном здрављу и душевној свјештини прославио свој деведесети рођен дан. Вјечан на спомен!

Видовдански соколски слет. Оно, што је у других народа давно прије поникло: гимнастичка удружења, удружења за вјежбање тијела — у нас Срба је тек од скоро установљено. Та гимнастичка удружења добила су у Словена сасвим мјесно име *Соколи*, па тако је и српско гимнастичко удружење примило име „Соко“. Међу Словенима најзнаменитији су *чешки Соколи*. Они су познати и признати у читавом свијету.

Српски Соколи, и ако постоје тек од скоро, показали су за кратко вријеме велики успјех, тако да се можеже надати, да ће достићи чешке Соколе. То се могло видјети и на овогодишњем видовданском соколском слету у *Раваници*.

Српски Соколи врло су умјесно изабрали за свој годишњи слет манастир

Раваницу. О Видову дне, о слави манастира Раванице скупља се народ из свију крајева Српства, да се поклати Њивоту *Књаза Лазара*, да ода пошту, да изјави свој пијетет књазу мученику, који је ради Српства претрпјо мученичку смрт на Косову.

Ту у Раваници српски Соколи са својим гимнастичким вјежбама хоће да покажу српском народу челичење свога тијела, челичење, да постану јунаци, као што су им претци били; хоће да покажу: „да Срб још живи, да је јунак“.

Сваког Србина веома је угодно, вирнуло, кад је поред других соколова видио у Раваници и два сокола из Херцеговине, једног из Невесиња, а другог из Мостара. То су лијени стасити младићи у херцеговачком, односно црногорском богатом одјелу. То су ликови правих старих српских јунака. Висока стаса, крпјенка узраста, било је милина вијети их као српске Соколе.

Нека би се српски Соколи све више множили и свагда о Видову дне у Раваници опомињали Српство на његову негдашњу славу, на негдашње његово јунаштво, за чим теже и Соколи челичењем српских мишица.

Наши Људи. Раније објављена збирка приповиједака *г. Сава П. Вулетича* „Наши Људи“ доштампана се у овдгашњој државној штампарији и кроз који дан биће готова. Књига ће изнијети осам штампанијех табака обичне осмине у укуском издању, а цијена јој је 1 персер (динар, круна). Скупљачи претплата добијају на сваке десет претплата један комад књиге бесплатно, а књижаре уобичајени рабат. Претплату и поруџбине треба слати што прије писцу овдје на Цетиње, како би се књига добила чим из штампе изађе.

Компеновано. Познату пјесму „Црногорцу“ од *г. Мићуна М. Павићевића*, која је у септембру прошле године преведена била на француски, компоновао је ових дана и издао у елегантном издању са ванредно добро погођеном сликом Љ. Кр. В. Књаза Господара, посветивши исту Његовом Јубилеју, професор на парискком универзитету и предсједник Руенског комитета за француску пјесму, *г. Emile Cheveldin*.

Алманах српских и хрватских пјесника и приповједача уређен је и припремљен за штампу, и штампане се у Дипломској Тискарни у Загребу, овога љета. Књига ће бити посвећена рано умрлом пјеснику и искреном поборнику српско-хрватског јединства *Владимиру Видрићу*. Чланак о Владимиру Видрићу написао је *г. Јован Дучић*. Портрет Видрићев за алманах изradio је *г. Томислав Кризман*; портрет Јована Дучића за алманах *г. Љуба Ивановић*.

За алманах су написали: *Лирске пјесме*: *г. г. Драгутин Домјанић* (Загреб), *Јован Дучић* (Београд), *Јосип Косор* (Беч), *Стјепан Краљ* (Вараждин), *Миховил Николић* (Загреб), *Вељко Петровић* (Сарајево), *Милан Ракић* (Приштина), *Светислав Стефановић* (Обреновац), *Анте Павичић* (Беч), *Милан Ђурчин* (Београд) и *Алекса Шантић* (Мостар). *Епску пјесму* „*Киклон*“, *г. Владимир Назор* (Кастав, Истра).

Новеле, приповијетке и слике: *г. г. Љубомир Бабић* (Балски Двор Гренице, Загорје), „*Наш сусјед Добромис Босиљковић*“, *Рикард Каталинић* (Јеретов (Задар, Бродарица), „*Југо*“ и „*Hretchen*“, *Јосип Косор* (Беч), „*Ишчулана биљка*“, *Бранимир Ливадић* (Загреб), „*Под вјечним пламом*“, *Вељко Милићевић* (Тулуза у Француској), „*Сени*, *Из Дневника Јанка Рајчевића*“, *Милутин Ускоковић* (Женева), „*Магаре*“, *Иво Ћипико* (Сарајево), *На поштење*, *Светозар Ђоровић* (Мостар), „*Смирај*“.

Драму, у једном чину „*Синовица Орлеанског Бискупа*“, *г. Милан Беговић* (Хамбург).

Обећали су још, и могу послати још ових дана, прилоге *г. г. Иво Војновић*, *М. Лисичар*, *Борислав Станковић*.

Спољашњу опрему, иницијале и виџете, радио је *г. Томислав Кризман*, сликар (Загреб). На крају књиге биће кратка аутобиографија писца алманаха.

Цијена књизи биће три и по круне у фином повезу, на нарочитој хартији, пет круна, за претплата. У књијарској продаји стајаће књига пет круна, неповезана, у колико је буде било. Претплатници, који се буду пријавили на прву објаву, и нови претплатници који се буду јавили до краја јула мјесца о. г., ако пошаљу новац, добиће књигу септембра мјесца.

Пријаву и претплату примају: У Загребу: *Administracija „Savremenika“*, *Bregovita ulica 3*; у Београду: *Администрација „Српског Књижевног Гласника“*, *Скопљанска 9*.

„Челицац“ поучно забавни листић за старо и младо. — Излази сваког 15. у мјесецу. — Уређује и издаје *Васа Витојевић* рав. учитељ у Сјеверину у Хрватској. Цијена 2 К.

Српска и општа повјест; — дјела знаменитих људи у Српству и другим наро-

дима; — слике из народног нам живота, путописи из наших и других крајева; — цртежи из природних наука, српске књижевности; и. т. д. — то је по прилици поље, по коме „Пчелица“ леће, сабирајући по мирисним цвјетићима књижевни мед за своје читаче.

Ово је једини лист ове врсте у нашој књижевности. Ко зна читати, не би смио бити без њега. Сваки пријатељ српске књиге и просвјете треба да се на њ претплати и да га у народ рашири. Признати наши родољуби треба да претплате на овај лист по којег симпатичног ђака, породицу или школу.

Ко сакупи 9 претплатаника добија десет бадава.

„Пут на хаџилук“. Командир ђок. д-р Новица Ковачевић — Граховски, написао је књигу: „Пут на хаџилук“, приликом његовог путовања са Њ. Кр. В. Престолонашљедником у августу 1909. године у Манастир Морачки. У овој је књизи и слика Морачког Манастира.

Моле се покојници пријатељи, да се постарају за скупљање претплата и да новац пошљу г-ђи Анђи Н. Ковачевић на Цетиње Скупљачи добијају десету књигу. Цијена је књизи један џерџер, а садржи 4. штампана табака.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

Написао сам и штампао у штампарији Наумовића и Стефановића у Биограду књигу под насловом: „Српски споменици из травунске околине“, која износи пет табака, а цијена јој је 1 перпер.

У књизи се налази — поред предговора и описа географског положаја старе жупаније Љубомира — један историјски чланак о хронолошком владању травунских владалаца, од настанка Травуније независном области, до пропасти синова Херцег Стефана, опис 21 цркве и манастира Косијерева са припадајућим им гробовима из средњег вијека.

Ко жели имати овај лексикон о дјелимичном прегледу „Српских споменика из травунске околине“, нека се обрати на г. Блажа Јокановића у Никшићу или на писца.

Скупљачима дајем десету књигу, а књижевцима обични рад, Манастир Острог.

Леонтије Нинковић
игуман.

ДОМАЋЕ ВЈЕСТИ

Централни Одбор за прославу педесетогодишњице владања Њ. Кр. Височанства Књаза Господара моли све госте са стране, који намјеравају доћи на Цетиње о јубиларним свечаностима, које ће бити 15., 16. и 17. августа ове године (по старом календару), да му изволе приавити свој долазак најдаље до 15. јула, како би се Одбор на вријеме могао постарати о превозним средствима од Бара или Котора до Цетиња и о становама на Цетињу.

Одликовања. Њ. Кр. В. Књаз Господар благоизволио је одликовати сва три руска наставника, који су ове недеље били с ђацима у Црној Гори, и то: г. проф. Н. Горталова II степеном Даниловог ордена; г. Кр. Хорвата IV степеном и г. Ј. Денисова V. степеном истог ордена.

Трговински уговор с Аустро-Угарском. Преговори о закључењу трговинског уговору између Црне Горе и Аустро-Угарске отпочели су ових дана. Књ. Влада на ту сврху одредила је као своје делегате: г. Лазара Мијушковића, председника Државног Савјета у пензији, г. Филипа Јерговића, председника Главне Државне Контроле и г. Милоја Јовановића, начелника Министарства Финансија, који су са г. бароном Гизлом, овд. аустроугарским послаником, већ имали двије седнице.

Изасланици за Софију. Г. д-р Секула Дрљевић, начелник Министарства Правде и г. Михаило Буквић, директор подгоричке гимназије, отпутовали су прошле недеље на свесловенски конгрес у Софију као изасланици цетинске општине.

На конгрес су с Цетиња послали честитке Високопреосвештени г. Митрополит Митрофан, председник Министарског Савјета г. Д-р Ј. Томановић, председник општине г. Ј. Дрљевић, Друштво цетињске читаонице и др.

Погранична комисија. Мјешовита комисија, која је још г. 1901. отпочела радити око уређења границе између Кривошија и Грахова, наставила је у прошли понедјељник свој рад. Наши су комесари: г.г. Нико Татар, обласни управитељ, ком. Јово Бећир и проф. Мило Ковачевић.

Прославни Одбор. На 8. јуна о. г. био је скуп племеника пјешивачких, на коме је изабран одбор за прославу педесетогодишњице владања Њег. Кр. Височанства Књаза Господара. У одбор су ушла ова лица: *председник*, Илија Мијушковић; *допретседник*, Радојица Спасојевић; *благајник*, поп Бошко Никчевић и

секретар Лазар И. Павићевић. За чланове одбора изабрани су: Радоје Ђ. Контић, Нико Г. Мијушковић, Ђуро Н. Контић, Јован Р. Контић, Радосав И. Мијушковић, Илија В. Мијушковић, Милосав Ј. Никчевић, Ђурица Д. Никчевић, Миња С. Никчевић, Гавриле Б. Стрковић, Радован Р. Перовић, Новица В. Никчевић, Петар Б. Никчевић, Новица Г. Бањовић, Новица Д. Мрвошевић, Јован П. Лалатовић, Драго С. Премовић, Гајо С. Шкулетић, Јагош Ј. Ђуровић, Миња П. Вукићевић, Крсто Ш. Љешиковић, Живко М. Перуновић, Иван Ж. Бацовић, Јован Б. Перуновић, Веко Бацковић, поп Илија Мијушковић, Шујо Г. Перуновић, Живко Пајовић, Бошко Ш. Радуловић, Милутин С. Бацковић, Рако П. Милошевић, Алекса Ђукановић, Богдан М. Радојичић, Лука Ц. Ђукић, Видак С. Лакчевић, Мирко Вулановић, Саво Савићевић, Саво П. Бошковић, Јагош Перовић, Драго Мијушковић, Благота Бањовић, Крсто Павићевић, Бањо Павићевић, Веко Павићевић и Живко Матковић.

Прилог болници „Данило I“. Њ. В. Књагиња Ана Батенберг, која је већ неколико пута указала овд. болници Своју високу пажњу, поново ју је сада обдарила са 35 лијепих страмаца, који су већ стигли. Управа болнице захваљује најтоплије Узвишеној Књагињи на овом поновном дару.

Из Народног Позоришта. У прошлу недјељу давало је наше Народно Позориште ванредно успјешу Гогољеву комедију „Ревизор“, у којој је гостовао члан Кр. Хрватског Земалског Позоришта у Загребу г. Мих. Марковић. Позориште је било дупке пуно најогмјенијег грађанства, а представу су извођели посјетити и Њ. Њ. Кр. Кр. В. В. Књаз Господар и Књагиња Престолонашљедница и Њ. Њ. Кр. К. В. В. Књаз Мирко, Књагиња Наталија, Књаз Петар, Књагиња Ксенија и Књагиња Вјера. Са Њ. Кр. В. Књазом Господаром био је у дворској ложи и Њ. И. В. Велики Књаз Игор Константиновић. Што је представа у сваком погледу успјела, има се захвалити колико гостовану г. Марковића, толико још више нашим глумачким снагама. Мило нам је, што баш у овој представи можемо с похвалом истаћи наше чланове позоришта.

Г. Петровић као Осин и судија Амос Феодоровић био је готово ненадмашив. Његова лежерност, чисти веризам и најбоља акцентуација на потребним мјестима учинила је, да су те двије споредне улоге постале интересом и готово средиштем читавог комада. А г. Стевановић као Хљестаков унио је у своју партију толико здравог схваћања, да је заиста заслужио признања и похвале. И остали чланови извршили су по својим способностима своје дужности на задовољство. Чини нам се, да је ово гостовање допринијело много томе, како да се оцијењене поједини чланови нашег позоришта и да им се установи њихова вриједност.

Пошто је протекао мјесец позоришног рада износимо стање позоришне касе од 16. маја до 15. јуна о. г.

Приход на каси	перп.	2,059-10 п.
Плата особља	„	983-
Редовни издаци	„	254-64 „
Ванредни издаци	„	371-81 „
Свега издатака:	„	1,609-45 „
Одбивши издатак чист приход износи:	перпера:	449-65.

Према томе може се с новчане стране установити за позориште релативно добра прогноза, па је наде, да ће оно уз помоћ нашег грађанства моћи узнапредовати и бити обезбјеђено.

Крагујевачки матуранти. У понедјељник вече приспјели су на Цетиње матуранти крагујевачке гимназије са својим наставником г. проф. Мих. Лукићем. Они путују за вријеме школског одмора кроз српске земље, на судило и у Црну Гору. До Бајца су им изишли на сусрет директор оид. велике гимназије г. М. Мијушковић с нашим матурантима, који се бјеху још овдје затекли, и допратили су их до „Гранд Хотел-а“, гдје им је била приређена вечера. Сјутра дан разгледали су Цетиње и учинили посјете Кр. српском посланику г. Т. Петковићу и Високопреосвештеном г. Митрополиту Митрофану, а у 11 сати прије подне имали су част са г. проф. Лукићем бити примљени од Њ. Кр. В. Књаза Господара, који је благоизволио подуже се с њима у разговору забавити, распитујући их подробно о њихову путовању, о поплави у Србији и о њиховом будућем позиву. На крају је Њ. Кр. В. Господар милостиво подарио свакоме матуранту Своја три дјела, а г. проф. Лукићу Своју слику.

У сриједу су матуранти по жељи Господаревој, а у пратњи г. директора Мијушковића, г. проф. Вуксана и два наша матуранта отпутовали у Бар, да виде наше Приморје. Као на Цетињу, тако су и цијелим путем а и у Бару, гости свуда лијепо предусријетани и дочекани, а кад су дошли на Пристан и угледали Српско Море, изишли су пјевајући из жељезнице и задржали се мало ту уживајући с ве-

ликим одушевљењем у природним љепотама онога краја. С Пристана су посјетили Двор Њ. Кр. В. Књаза Престолонашљедника Тополицу, па су се упутили у Стари Бар. Како се већ било смрачило, гости су ту преноћили.

У четвртак изјутра прегледали су гости рушевине Старог Бара, тај диван и риједак споменик прноргорског јунаштва, а иза тога вратили су се густим маслинама пјевајући на Пристан, одакле су редовним паробродом отпутовали за Котор и Дубровник, испраћени најбољим жељама од присутног грађанства и својих пратилаца.

Млади гости из братске нам Србије пошли су из Црне Горе задовољни топлим братским пријемом.

„Његош“. Прво црквено-пјевачко друштво „Његош“ приређује на Петров-дан, 29. о. мј., у Зетском Дому забаву са играчком у част имендана свога Покровитеља Њ. В. Књаза Петра. Између осталих тачака програма пјеваће Друштво и пјесму Њ. Кр. В. Књаза Господара „Пјимом вино“, коју је компоновао г. Алекса Шантић из Мостара, Друштво чини у опште велике припреме, да забаву у сваком погледу испане што сјајније и доисторије Узвишеног Покровитеља.

Из Богословско-учитељске школе. Предавања у овој школи су завршена 12. јуна, а 15. јуна су ученицима раздана свједоцбе у присуству г. Министра просвјете и црквенијех послова, и тијем актом је завршена школска година 1909/10.

У I разреду је било уписаних ученика 34, од којих је у току шк. године иступило 2. У II разреду је било уписаних 37. — Свега ученика је испитано 69.

Од ученика I разреда добило је 9 свједоцбу *првог реда с одликом*, 20 свједоцбу *првог реда*, 3 имају да понове испит. — Од ученика II разреда добило је 14 свједоцбу *првог реда с одликом*, 22 свједоцбу *првог реда*, 1 има да понови испит.

Владање ученика: у I разреду је 5 оцијењено са *одлично*, 13 *врло добро*, 14 *добро*; у II разреду је 19 оцијењено са *одлично*, 14 с *врло добро*, 4 с *добро*.

У заводу је радило једанаест наставника: један редован, два контрактуална и осам хонорарних.

Школски рад је био прекинут на мјесец дана због прилепичке болести, која је децембра 1909. владала у вароши.

Вријеме. Овако абнормална година не памти се већ одавно. У мјесто љетње жеге и обичне суше наступиле су за ово доба необичне јесење племе, а и вријеме је тако захладило, да ће од свега тога бити тешких пошљедица за овогодишњу љетину.

ТЕЛЕГРАМИ

Солун, 21. јуна. Генерал Нсманпаша напушта са својом дивизијом подручје Малесије, да у вилајету скадарском спроведе реформе, а прво да разоружа становништво. Самсунски дивизионар Авни-бег предузима команду Малесије.

Цариград, 21. јуна. Листови јављају, да је султан санкционисао закон о српским црквама у Македонији.

Софија, 21. јуна. Прије подне је у присуству министра правде Крстева председника општине и неколико бивших министара отворен свесловенски конгрес новинара и публициста. За председника је изабран Бобчев.

Конгрес је упутио краљу Фердинанду депешу оданости.

Канеја, 22. јуна. Састанак критске Народне Скупштине одложиће се до 23. или 24. јуна. Осим присталица Венизелоса нико није вољан да припусти муслимане без заклетве грчком краљу у Скупштини, али се ипак надају, да неће доћи до опирања жељи критских сила заштитница.

Париз, 22. јуна. „Journal des Debats“ јавља, да је већ потписана погодба између Русије и Јапана, по којој је утврђена потпуна солидарност Русије и Јапана у Манџурији.

Беч, 23. јуна. Рајхсрат је одложен ушљед опструкције у финансијском одбору.

Софија, 23. јуна. Словенски новинарски конгрес закључен је. Идући новинарски конгрес биће године 1911 у Биограду.

Букурешт, 23. јуна. Вијест грчке агенције из Атине, да се је Румунија сагласила са задовољштином, коју је дала грчка влада по-

водом догађаја у Пиреју, не одговара истини, пошто румунска влада није ни примила никакав одговор од грчке владе на постављене јој услове. Кад тај одговор стигне, румунска ће се влада изјаснити, да ли сматра догађај за изравнат или ће предузети принудне мјере за одржање својих захтјева.

Цариград, 24. јуна. Приликом примања дипломата Рифат-паша упозорио је посланике сила заштитница Крита на ратне спреме, које предузима Грчка, нарочито на предстојеће маневре.

Атина, 24. јуна. Грчка влада поновила је Крићанима препоруку, да не раде ништа, што би могло озловољити велике силе.

Софија, 25. јуна. Свечано отварање свесловенског конгреса било је јуче у Народном Позоришту. Чешки посланик Крамарж изабран је за почасног председника уз опште одобравање.

Атина, 25. јуна. Листови јављају, да је влада закључила у Лондону зајам од 50 милијона франака са емисионим курсом од 84%.

Канеја, 26. јуна. Криза је свршена. Опозиција је на писмено извјестила Венизелоса, да ће пустити муслимане у Народну Скупштину и помоћи владу у одржању реда. Венизелос ће ово саопштити великим силама. Сједница Народне Скупштине биће у ову суботу.

Списак странаца приспјелих на Цетиње од 19. до 25. јуна 1910. год.

Гранд Хотел: С. Зурањ, трг. из Скадра; барон Нолча, прив. из Мађарске; Ј. Јаковић, трг. из Скадра; Г. Уфредуци, инж. из Рима; П. Пуштини, прив. из Рима; г-ђа И. А. Росенкуес, прив. из Леварка; Х. Д. Киркпатрик, прив. из Америке; Е. К. Андрем, прив. из Америке; П. Хајдеприм са госпођом, проф. из Франкфурта; П. Шарпентије са госпођом, прив. из Париза; Ф. Спада, кап. из Калабрије; М. Ростовцов са госпођом, проф. из Петрограда; Р. Манчинели Скота, консуо из Скадра; Л. Хезе, прив. из Харца; М. Вагинер, прив. из Дрездена; Ј. Мартин са супругом, адвокат из Женеве; Г. Хески, пут. из Беча; Ф. Марки, пут. из Сплета; Р. Л. Гудвин, прив. из Америке; Г. Р. Гудвин, прив. из Америке; Ј. Грос, прив. из Билеће; Г. Ренер, прив. из Билеће; А. Криникут са супругом, проф. из Америке; А. И. Мерс, прив. из Филадельфије; П. Вајнгартен, инжењер из Берија; А. Прајс, инж. из Милана; Ц. Х. Робинсон са супругом, проф. из Њујорка; Б. Рофин са супругом, прив. из Париза; М. Шегвић, инж. из Сплета.

Хотел Рајнвајн: Р. Шифер, чиновник из Билеће; Н. Герцетић, чин. из Билеће; Ј. Новотни, чин. из Билеће; Б. Штолц, чин. из Берлина; Ф. Кате, чин. из Беча; К. Цонер професор из Минхена; Р. Рајнман, инжењер из Беча; А. Граудел, инж. из Беча; О. Фукс, чин. из Беча; А. Милер, чин. из Беча; С. Лазара, трговац из Скадра; Ј. Лазара, трг. из Скадра; К. Вацел, чин. из Граца; Ф. Флоте, чин. из Граца; М. Риза-беј, посланик из Скадра.

СТЈЕЧАЈ

Књ. Министарству Просвјете и Црквенијех Послова потребно је за идућу школску годину осам новијех наставника:

За Велику Државну Гимназију на Цетињу потребна су четири наставника и то: Два за српски језик и класичну филологију;

Један за математику и физику; и Један за историју и географију.

За подгоричку Гимназију потребна су два наставника и то:

Један за српски и њемачки језик и један за историју и географију.

За Богословско учитељску школу на Цетињу потребна су два наставника и то:

Један за богословске предмете и црквено пјевање и

Један за педагогику и философију.

Кандидати који се желе јавити на овај стјечај, дужни су Министарству поднијети пријаве и документа о својој спреми најдаље до 5. августа т. г. Уз пријаву дужни су означити, колико траже годишње плате. Од кандидата се тражи да су свршили најмање дипломски испит, а они који су положили проф. испит и већ служили као наставници имаће првијенство над осталима.

П. Бр. 1207. Из Канцеларије Министарства Просвјете и Црквених Послова. 8. маја 1910. године. на Цетињу. 4,10

ОБЈАВА

Потписато Одјелење, Књ. Министарства Војног овим објављује, да ће се држати јавне лицитације у дивизионским командама: Цетињу, Подгорици, Никшићу и Колашину о нахрани гарнизона при горњим командама и то:

На Цетињу 11. јула, Подгорици 15., Никшићу 18. и Колашину 20. истог мјесеца т.г. Са понудиоцима најповољнијих цијена закључиће се посебни контрати:

- 1.) За хљеб.
- 2.) За месо.
- 3.) За ориз, пашту, кафу, шећер, маст, фаолу и т. д.

4.) За зоб, сијено и сламу, које буде потребито при дивизијским командама у Никшићу и Колашину. Зато се позивају сви они, који би жељели лицитирати, да се пријаве означених дана дотичним дивизијским командама у 8 сати из јутра, гдје ће се лицитације завршити на подне истог дана, а по истеку двадесет и четири сата од завршене лицитације Министарство Војног ријешиће да ли лицитацију прима или одбија.

Кауције се траже:

- 1.) За хлеб перпера 6000.
- 2.) „ месо „ 8000.
- 3.) „ артикле „ 4000.
- 4.) „ фураж „ 3000.

Подробни услови горњих лицитација могу се видјети у дивизијским командама.

Број Р. 2727. Број Е. 1789. Из канцеларије Административног Одјелења Књаж. Министарства Војног. 24. јула 1910. године. Цетиње,

ОГЛАС

Посланство Краљевине Србије својим актом № 167 од 10. т. м. саопштава, да од сада увјерена, о сиромаштини и имовном стању ученика из Црне Горе, могу имати важности само ако су овјерена од стране Краљевског Посланства на Цетињу, — што се ставља заинтересованим на знање и управљање.

№ 1373. Из Канцеларије Књ. Министарства Иностраних Дјела, 18. јуна 1910. на Цетињу. 2,6

Службени огласи

СУДСКИ ПОЗИВ

Позива се *Петар Благодотин Пејовић* из Комана, који је у бјегству негдје у иностранству, да најдаље до 15. септембра ове године, а најбоље 21. овог мјесеца у 8 сати изјутра, када ће се судити његовој саучесници *Крстињи Раковој Радловић*, предстане овом суду ради суђења по дјелима из §§ 153. и 204. Кривичног Законика, за која је Пејовић оптужен, стављен под суд и у истражни затвор, из којег је утекао 23. априла ове године.

Не предстанили Пејовић овом Обласном Суду до означеног рока, он ће га — пошто су његове кривице већ ишлијеђене — према § 294. Закона о поступку судском у кривичним дјелима судити и у његовом одсуству.

Број 612.—V.—1909.—32.

Цетиње, 9. јуна 1910. год.

Књ. Обласни Суд
Предсједник,
3,3 САВО П. ВУЛЕТИЋ.

СУДСКИ ПОЗИВ

Војин Петров Рајковић из Подгорице, родом из Рогама, који је ноћу између 15—16 јуна тек. год. побјегао из истражног затвора, а као стављени под суд за злочин убиства Сава Мићковића с Новог Села, — позива се да на дан 1. октобра тек. год. у 8 сати прије подне предстане у овај Суд ради главног претреса по истом дјелу; иначе претрес ће се одржати и пресуда изрећи без његова присуства сходно § 294. закона о поступку суда у кривич. дјелима.

Број 731—V—1910—3.

У Подгорици, 23. јуна 1910. г.

— Књ. Обласни Суд —
предсједник
1,3 С. ДРАГОВИЋ.

СТЈЕЧАЈ

Ријешенјем Књ. Великог Суда од 8. текућег мјесеца, број 1292.—IV.—1910.—517., отворено је стетиште над презадуженом трговачком радном Марије Лукине Краљевић с Ријеке, што се овим ставља до знања свијема оним, којих се ово тиче, а уједино позивају сви повјеритељи презадужене да своја потраживања до закључно 15. септембра ове године пријаве потписаном суду у колико то до сада нијесу учинили. Потраживања имају бити поткрпљена пуноважним исправама. Послије горњег рока неће се уважити ниједије тражење.

Ставља се у дужност дужницима речене презадужене радње, да оно што јој дугују — с обзиром на наређења чл. 207. у вези с чл. 237. закона о поступку судском у грађанским парницама — не смију исплаћивати Марији Краљевић нити којем члану њене задруге, већ искључиво Општинском Суду на Ријеци, а њему исплату дужно имају учинити неодложно.

Број 2887.—IV.—1910.—362.

Цетиње, 12. јуна 1910. год.

Књ. Обласни Суд,
Предсједник,
САВО П. ВУЛЕТИЋ.

ОГЛАС

На основу ријешенја Књ. Обласног Суда у Бару од 21. априла 1910. године број 1034 ех. 1910—IV—1908—280. Износи се на јавну продају дољеименована непокретност, — Ђура Перова Сјепчевића из Подгорице процијенена перпера 1955.

Продаја ће се извршити у канцеларији подписатог суда у Брчели.

За продају се одређују три рока: 1. јула 1910. други 1. августа 1910. г., трећи 28. новембра 1910. год.

На први рок неће се непокретност продати испод процијенене вриједности, на други хоће и ниже али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки лициант дужан је положити јемство 10% од процијенене вриједности непокретности.

Позивају се сви они те имају на непокретност какво реально право, као и сви они који имају право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

1) лаз горе у Кобилу — граничи од истока гором марка Јована Грабовице, од запада Ивана Лукине Сјепчевића, од југа, Ђура Илина Вукановића, од сјевера Луке Попова Сјепчевића процијенено перпера 70.

2) земља и гора са пола торовишта под Комсатом главином, земље $\frac{2}{4}$ $\frac{1}{4}$ ораће и гора у два комата, граничи од истока Тома Ђурова Вујовића, од запада земљом Јока Митрова Сјепчевића, од југа Илије Маркова Странића, од сјевера Тома Ђурова Сјепчевића процијенена перпера 400.

3) на Панчевину земља у три комата са о крајком које има 1 рало ораће, граничи од истока имовином Тома Ђурова Вујовића, од запада Сава Гарова Вујовића, од југа Андрије Јокова Сјепчевића, од сјевера општински пут процијенена перпера 1000.

4) лаз горе у Коричку страну, граничи од истока гором Васа Перова и Тома Ђурова Јањевића, од запада гором Ђура Малишића Сјепчевића, од југа општинским путем, од сјевера, Ива Белева Грабовице и Васа Иова Љутице, процијенена перпера 150.

5) лаз горе у улици Коричку, граничи од истока и запада Нешком Луккином Вукмановићем, од сјевера Јока Митрова Сјепчевића, од југа Ђура Малишића Сјепчевића процијенено перпера 15. 6) ограда на врх Руљевице и дно од пливешка, граничи од истока и југа гором и земљом Марка Иова Љутице, од запада општински пут, од сјевера Ђура Малишића Сјепчевића, процијенено перпера 100.

7) више Вујова млина баталене земље $\frac{2}{4}$, граничи од истока гором Јока Митрова Сјепчевића, од запада Стевана Филипова Сјепчевића, од сјевера ријеком Грабоштицом, од југа Луком Андријем Петановићем, процијенена перпера 40.

8) под Виган земља има $\frac{1}{4}$ ораће, граничи од истока Стевана Филипова Сјепчевића, од запада општинским путем, од југа Пера Илина Јањевића, од сјевера Јока Митрова Сјепчевића процијенено перпера 100.

9) у дионицу пола међе, граничи од истока општинским путем, од запада Јока Митрова Сјепчевића, од југа земљом остављеном у законитом ралу земље реченог Ђура Перова, од сјевера Мила Ђурова Сјепчевића, процијенено перпера 80.

Број 577—259—1908.

Брчели, 22. јуна 1910. год.
Григо-Црмнички Кап. Суд,
P. 454 бр. 443. 1,1 капетан Милош Вукмановић.

ОГЛАС

Поводом пресуде Књ. Обл. Суда на Цетињу од 26. новем. 1908. бр. 27ех1908.—IV.—1907.—334. износи се на јавну продају доље описане непокретности Лабуца Филипова Мировића на Угње, за отплату дуга Марку Ф. Јовановићу из Бјелогора, које су процијенене 370 перпера.

Продаја ће се извршити у канцеларији капетанског суда у Баицама.

За продају одређују се три рока: 27. јула, 27. августа и 27. децембра т. г. од 8 сати из јутра до 3 сата после подне.

На првом року непокретности неће се продати испод процијенене вриједности, на другом хоће и за $\frac{2}{3}$ од процене, а на трећем уступиће се понудиоцу највише цијене.

Личитанти дужни су на дан продаје положити јемство 10% од процене.

Позивају се сви они који имају прече право купње, као и они који имају какво реально право на непокретности, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

1) једна руна (земља) под Медов крш, у којој има од прилике $\frac{1}{4}$ ораће земље, граничи са савке стране гором Јока Томова. — Процијенен перпера 150.

2) На истом мјесту — гора Љескова и међу истом два комадића земље у које има од прилике $\frac{1}{4}$ земље граничи: од истока гором Марка Милова, југа и запада општинским путем и сјевера гором Сава Лукина. Процијенена перп. 220.

К. Број 679.—640.—1908.

У Баицама, 22. јуна 1910.

Капетански Суд

кап. Богдо Мартиновић.

ПОЗИВ

У смислу ријешенја потписатог суда, од 6. ов. мј. број и ознака доњи, овим се позива онај, који је нашао уложеној књижици Народне Штедионице са Цетиња број 112., која гласи на суму уложену од стране Ивана Никичине Ражнатовић у перпера 60369 пара, да исту књижицу најдаље у року од 30 дана од данас преда овом Обласном Суду. У противном Суд ће важност те књижице накнадном својом одлуком анулирати и наредити, да Штедионица Ражнатовић издаде другу — сходно чл. 64. штедионичких правила.

Број 2272.—VI.—1910.—76.

Цетиње, 17. маја 1910. г.

Књ. Обласни Суд,
Предсједник,
САВО П. ВУЛЕТИЋ.

ПОЗИВ

У извршењу рјешенја потписатог суда од данас, број доњи, овим се позива онај, који је нашао уложеној књижици Народне Штедионице са Цетиња број 112., која гласи на суму уложену од стране Ивана Никичине Ражнатовић у перпера 60369 пара, да исту књижицу најдаље у року од 30 дана од данас преда овом Обласном Суду. У противном Суд ће важност те књижице накнадном својом одлуком анулирати и наредити, да Штедионица Ражнатовић издаде другу — сходно чл. 64. штедионичких правила.

Број 2272.—VI.—1910.—76.

Цетиње, 17. маја 1910. г.

Књ. Обласни Суд,
Предсједник,
САВО П. ВУЛЕТИЋ.

Приватни огласи

ОБЈАВА

Према разрезу Одбора народних школа на Цетињу од 2. априла ове године, одобреном од стране надзорништва западне школске области 12. маја исте године под број 362., — потписана општинска управа отпочела је наплату школарине за прво полугође ове године, те се овим позивају сви грађани вароши Цетиња да исту изволе исплатити, а најдаље до 15. јула ове године.

Разрез школарине извршен је према „Упуству о вођењу школског раководства“ Књ. Министарства Просвете и Црквених Послова од 2. октобра 1907. год. број 4164., на непосредну порезу, од које се плаћа 25% на име школарине.

Исплата се прима у општинској благајни за вријеме канцеларијских часова прије и после подне.

Број 716 ех 1910. В—1908—446. Из канцеларије Управе општине вароши Цетиња. 15. јуна 1910. год. на Цетињу. P. 125. бр. 423. 2,3

НА ЗНАЊЕ

Издајем моју двокатну кућу под офит налазећу се у овој вароши у Катунској улици на Балшића пазару, под бр. 82 која садржи 19 одјељења — а подесна и за радњу и фамилијарно стање, те ко би исту желио узет под офит нека се пријави потписатој у што краћем року.

Цетиње.
P. 56 бр. 445. 1,1 Ивана Никичина Ражнатовић.

Кафана и гостионица „СЛОГА“

Отворио сам кафану и гостионицу у Бајову улици број 40, — у кућу Неђељка Мандића, ће се може добити сваковрског црногорског и страног пића, особито леденог пића са разном закуском. Примам на храну и спавање. До кафане је лијепа уређена башта са намјештајем. Цијене су врло умјерене, — послуга брза и тачна.

Молим за посјету.

Цетиње.

P. 60 бр. 447. 1,3 Илија Роловић.

ПОД ОФИТ

Издајем своју кућу на Цетињу.

P. 9 бр. 440. 1,2 Никола Рацковић.

НОВ ОМНИБУС

у сшабло зашворен, са добрим коњима, — полази сваки дан у 8 сати јутром за Ријеку — у вези је са парабродом; — сваки дан у 3 сата по подне креће од Ријеке за Цетиње.

Цијене за особу — од Цетиња за Ријеку иерпера 2; од Ријеке за Цетиње иерпера 2-40.

Путник има право до десет килограма пртљага — али који не заузима велику запремину.

Билети се добијају на Цетиње: код Ноц Радоја; на Ријеку код Ђон Мала.

Вожња брза и сигурна.

Ријека.
P. 85 бр. 441. 1,3 БОЖО РОГОШИЋ.
власник омнибуса.

Продаје се добра кућа.

Кућу пона Крста Поповића у Подгорици продајем мјесто њега. Ко би је жељео купити, може се за услове обратити непосредно мени на Цетињу или преко г. Јована Радичевића пензионера у Подгорици.

Саво П. Вулетић

P. 41 бр. 380. 3,3 предсједник обласног суда

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

За пријатну дужност сматрамо овим путем изјавити најсрднију благодарност осигуравајућем друштву „РОСИЈА“ из Петрограда, које нам је без икаквих отежавања одмах исплатило 2000 круна, на коју је своту био осигуран наш покојни брат Стеван.

У исто вријеме слободни смо препоручити ово друштво свакоме, које је својим досадашњим радом у сваком погледу засједочило своју исправност у вршењу послова.

Грахово, 18. јуна 1910. г.

У име породице покојног Стевана кап. Петар Ковачевић.

P. 75 бр. 442. 1,1

ЈАВНА ЗАХВАЛА

Са тешком муком и болом на срцу, јављамо свима нашим пријатељима и познаницима, да се наш за навјек незаборављени син, односно брат и синовац

Ђуро П. Вукосавовић

— свршени техничар —

преселио у вјечност у Прагу (Ческа) 7. о. м. у најбуријем добу младости у 25. год. живота, а погребен 10. истог на Олшанском гробљу у присуству својих другова — академика и многобројне српске и др. словенске публике — те своју родбину у црно завио и за навјек ожалоштио.

Сматрамо за најсветију дужност изјавити и овај пут највећу подајничку благодарност Њ.

Кр. Височанству Књазу Господару, по чијем је налогу отишао покојник држ. помоћи у Прагу, да доврши високе техничке науке, те Њему и земљи својом спремом послужи.

Нека је доживотна захвалност госп. Перу Вучковићу, министру просвете, који, поред изјављеног нам личног саучења, не пожали труда да даде нужна наређења и упутства, да се покојнику и ако у даљејој земљи учини све оно, што је у вези са обредима наше православне цркве.

Вјечито смо захвални Њв. Високопр. Митрополиту Митрофану, као и свој оној господи: Министрима, и вилкодостојницима и др. чиновницима с госпођама нар. Цетиња, која нам лично на Цетињу, своја саучења изјавише и тијем лијечнише наша рањена срца.

Обавезу вјечите благодарности изјављујемо српској академској омладини у Прагу, која је мјесто родбине, узела старање, да спровод што лепши и достојнији буде, као и свим корпорацијама, браћи Чесима и др. Словенима и госпођама што у онако великом броју нашег драгог покојника до вјечне куће испратише.

Дуг вјечите захвалности изјављујемо г. др. Черном, на особито старање око спровода и држ. говором; руском свештенику Н. Н. Ружкову, који је на глас смрти из Карлсбада дошао, опсијело извршио и с покојником се дирљивим говором опростио; академицима: Ђунију и Шкеровићу, који су се такође дирљивим говорима с покојником опростили, као и академику Зарубици, који је покојника у болести братски његовао.

Такође смо благодарни свој оној многобројној господи, која нам из свију мјеста из унутрашњости изјавише своја телеграфска и писмена саучења у нашој преселикој жалости.

Хвала свештенству црмничком на одрж. опсијелу, као и г. г. Мар. Пламену, студенту и Ђл. Лекићу, учитељу на држ. дирљивим говорима.

По наособ захваљујемо: Удцињанима, Подгоранима Брчеланима, Душњанима, Папратичанима, Буковичанима, Глуходољанима. Бољевићима, Лимјанима, Виранима, Сеочанима, Крињчанима, Орављанима и браћи Сотонићима, који у олим великим гомилима и лелеком да се горе леме дођоше, те нам — на дан помена 13. ов. мјесеца својим присуством и сузама оплакаше драгог нам Ђура.

Још једном свима и свакоме вјечита благодарност.

Сотонићи, 16. јуна 1910. г.

Ожалошћени: отац поп Саво; мајка Давина; браћа: Владимир и Андрија; сестре: Љепосава, Зорка, Стане и Марица; стрицеви: Милан и Марко Вукосавовићи са осталом родбином.

P. 427 бр. 436. 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом ненадне и немилосне смрти нашега и никад незаборављеног брата, односно мужа, оца, стрица и ђевера

Јована Гашова Јовановића

који се, кад се најмање могло наслућивати, да ће своју породицу, своје миле и драге оставити за навјек, од жалосне судбине од грома, пресели у вјечност 12. јуна о. г. у 35. години свога ватреног живота. Не можемо пропустити а да на онакоме лијепом примјеру љубави према ближњему не изјавимо благодарност свијема, који нам ублажише овај тежки душевни пораз.

Хвала нашим комшијама Кличевцима и другима који у трен ока похиташе, све могуће покушаје спасења предузимаше и сваку помоћ за пренос покојника указаше.

Срдљача благодарност г. г. свештеницима: Љубомиру Николићу и Бошку Никчевићу, који опсијело над покојником извршише.

Доживотна хвала: Страхљанима, Озринићима, Стубићанима, Повијанима, Студенчанима, Бршњанима и браћи Жујанима, који у великом броју лично дођоше, покојника онако братски ожалише и до у Никшић достојно испратише.

Особито хвала поштованом грађанству вароши Никшића, који среташе и земљане остатке допратити и сахрањити.

Такође хвала нашим сродницима Бројанчанима, Горњополцима, Горажданцима и Комаранима, који за покојником осјећање неописани бол.

Хвала пријатељима и кумовима, који указаше своја саучења.

Хвала свијема и свакоме, који нам учествоваше лично, писмено или телеграфично у нашем великом губитку, те нам у неколико бол и тугу ублажише.

Кличево, 19. јуна 1910.

Тужни: брат Нешко; супруга Ђетна; синови: Милош, Драгиша и Милосав; кћери: Велика, Милка и Милева; синовици: Саво и Симо; синовице: Милуша, Видосава; снаха Милица са осталом родбином Јовановића. P. 237 бр. 432. 1,1

БЛАГОДАРНОСТ

Под притиском тешке туге и никад непробоне ране која се по ново отвори на наша срца, сматрајући нашег никад непрежаљеног мужа, оца, свекра и ђеда

подкомандира Ђока Шаулића

који се пресели у вјечност 9. јуна у 72. години свога мученичког живота, оставиши посјебе себе нејаког унука који остаје у заштити Бога и људи.

За особиту дужност сматрамо овим путем изјавити доживотну захвалу: чиновницима и грађанству варошице Жаблика, као и осталим племенитцима: Језерцима, Шаранцима и Дробњанима који се у великом броју испунише и покојника до вјечне куће испратише и матери земљи предадоше.

Особито захваљујемо браћи Јакшићима, као и нашим кумовима и пријатељима који се својски заузимаше и покојника синовском дужности заступаше и вјечној кући испратише.

Хвала овдашњим учитељима, који га са школском омладином до вјечне куће испратише и су